

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบด้านผู้สูงอายุและผู้พิการต่อการเพิ่มศักยภาพ ความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการสร้างแผนเพิ่มขีดความสามารถของ องค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน โดยเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพและสนับสนุนด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ จากข้อมูลปฐมภูมิของชุมชนใน จังหวัดเชียงใหม่ทั้งสิ้น 2,064 ชุมชน อาศัยวิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) วิเคราะห์ผลกระทบ เชิงบวกและเชิงลบ ข้อเสนอแนะ และแนวทางเตรียมความพร้อมของชุมชนในด้านผู้สูงอายุและ ผู้พิการ กรณีวิเคราะห์เชิงปริมาณจะอภิปรายผลด้วยสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กรณีวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา มาประมวลเพื่อยืนยัน หรือเสริมข้อมูลเชิงปริมาณให้มีความสมบูรณ์ขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบด้านผู้สูงอายุและผู้พิการที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน จังหวัด เชียงใหม่ ในด้านผลกระทบเชิงบวก มีทั้งหมด 15 ประเด็น ส่วนผลกระทบเชิงลบ มีทั้งหมด 12 ประเด็น ผลการวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน มีทั้งหมด 18 ประเด็น โดยเฉพาะการวางแผนรับมือกับจำนวนของผู้สูงอายุที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีบุคลากรหรือ หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ มีทั้งสิ้น 19 หน่วยงาน ผลการวิเคราะห์ในกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ แผนเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน สามารถกำหนดกลยุทธ์ ได้ 2 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ อปท.สร้างเวทีค้นหาจิตอาสาในชุมชนเพื่อค้นหา อาสาสมัครที่ทำงานช่วยเหลือด้วยใจ และอปท.สร้างกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญา/วัฒนธรรมใน ท้องถิ่น และ (2) กลยุทธ์เชิงรุก คือ อปท.เสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน และอปท.พัฒนา เครือข่ายผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม

หลังจากที่ชุมชนทราบกลยุทธ์ทั้ง 2 ประเภทข้างต้น ชุมชนได้จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ได้สร้างไว้ เป็นการนำแผนไปสู่การดำเนินงาน ซึ่งโครงการที่ได้ จัดทำมีทั้งหมด 7 โครงการ คือ (1) โครงการส่งเสริมอาชีพปลูกสมอจินเพื่อการพึ่งตนเองของ ผู้สูงอายุตำบลบ้านปงในประชาคมอาเซียน (2) โครงการเปลี่ยนวิถีคิด ชีวิตมีสุข (3) โครงการ เตรียมความพร้อมสังคมผู้สูงอายุในชุมชนตำบลห้วยม่วงสู่ผู้สูงอายุคุณภาพ (4) โครงการเพิ่ม ศักยภาพผู้สูงวัยตำบลท่าวังพร้าวไปอาเซียน (5) โครงการ โรงเรียนผู้สูงอายุมิตรสุขตำบลห้วย ทราชอยู่กับอาเซียนอย่างมีความสุข (6) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

ภายใต้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน และ (7) โครงการตำบลบ้านหลวงรวมใจ สร้างคุณค่า พัฒนาผู้สูงวัยก้าวไกลสู่อาเซียน โดยโครงการดังกล่าวได้ผ่านการจัดทำแผนงานและโครงการผ่าน เทศบัญญัติขององค์กรชุมชน และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2560 ซึ่งโครงการวิจัยในระยะต่อไปจะได้ดำเนินการปฏิบัติการและติดตาม ประเมินผล เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ของกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ ในกรอบ ประชาคมอาเซียนซึ่งจะเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นต่อไป

Abstract

This research aims to analyze the impact of elderly and disable people towards the potentiality and strength of community and also suggest guidelines to create plans for increasing the activity of elderly and disable people in Chiang Mai under ASEAN community. It is the qualitative research and supported by quantitative research from primary data of 2,064 communities in Chiang Mai. Participatory action research including positive and negative analysis were used in this study. Descriptive analysis such as mean, percentage and standard deviation as well as content analysis were also used to fulfill the quantitative data.

The study was that there were 15 positive and 12 negative impacts for elderly and disable people in Chiang Mai. There were 18 issues for making the readiness towards opening ASEAN community. 19 organizations were involved in assisting elderly and disable people. 2 strategies were set to increase the potentiality of elderly and disable people; 1) turn around strategy; local administrative organizations in community should look for volunteers to help elderly and disable people in communities; 2) aggressive strategy, local administrative organization promote to develop the potentiality of community leaders and local administrative organizations to develop the elderly networks. As a result, 7 projects were conducted by communities; 1) promote elderly people of Pong village to plant moringas; 2) change elderly' thinking can make them happy; 3) make the readiness for aging society of Yuwa community to become qualified elderly; 4) increase the potentiality of elderly people of Tawanphraow; 5) happiness school for elderly people at Huaysai community under ASEAN community; 6) increase the potentiality to look after elderly people's health under local knowledge and 7) Banklang ruamjai creates values to develop elderly people for ASEAN community. These projects were supported by local administrative organization in 2018. The next phase of study will follow up and evaluate the result of study to fulfill the strategy to increase the potentiality of elderly and disable people under ASEAN community.